

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

17 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ion Guzun, Dumitru Mardari,

Maria Ghervas,

judecând, în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul în anulare împotriva deciziilor Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 aprilie 2019 și 23 octombrie 2019, declarat de condamnatul

Dragan Victor XXXXX, născut la XXXXX, originar și locuitor al mun. XXXXX, str. XXXXX XXXXX, ap. XXXXX, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.

	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>18.10.2017 – 10.12.2018,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>26.02.2019 – 08.04.2019,</i>
	<i>28.05.2019 – 23.10.2019,</i>
<i>instanța de recurs</i>	
<i>în anulare:</i>	<i>29.11.2019 – 17.12.2019.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hâncești din 28 decembrie 2017, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Dragan Victor a fost condamnat în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal, la 160 ore de muncă neremunerată în folosul comunității, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

Cererea procurorului privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare în sumă de 25,70 lei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Instanța de fond a constatat că la 23 septembrie 2017, aproximativ orele 21.30, inculpatul Dragan V., având scopul conducerii unității de transport în stare de ebrietate, deplasându-se pe strada centrală a s. Răzeni, r-nul Ialoveni, la volanul automobilului „Mercedes”, n.î. XXXXX, după ce, în prealabil, a consumat băuturi alcoolice, a încălcat cerințele prevederile art. 14 lit. a) din Regulamentul circulației rutiere, potrivit căruia conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau altor substanțe contraindicate, sub influența preparatelor medicamentoase care provoacă reducerea reacției, fiind bolnav, traumatizat sau într-o stare avansată de oboseală de natură să-i afecteze capacitatea de conducere, a fost stopat de către inspectorul de patrulare al IP Ialoveni, Stegărescu F., aflat în exercițiul funcțiunii privind asigurarea ordinii publice și securității traficului rutier.

Fiind supus examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului și stării de ebrietate și naturii ei, cu ajutorul aparatului alcooltest „Drager” N2614, s-a constatat concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de 0,84 mg/l care, conform Regulamentului privind modul de testare alcoolscoptică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 296 din 16.04.2009 și art. 134¹² alin. (3) Cod penal, constituie grad avansat de ebrietate alcoolică.

Instanța a reținut că inculpatul, a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca examinarea cauzei să se facă în baza probelor administrate în cadrul urmăririi penale.

Dat fiind că aceste probe dovedesc vinovăția inculpatului, instanța i-a încadrat acțiunile pe art. 264¹ alin. (1) Cod penal, ca conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, că inculpatul a săvârșit o infracțiune ușoară care se sancționează cu amendă de la 750 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 ore, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 3 la 5 ani, că acesta nu are antecedente penale, că nu au fost constatate circumstanțe agravante, cele atenuante fiind recunoașterea vinovăției și căința sinceră, că nu au fost stabilite circumstanțe excepționale și temeieri de liberare de răspundere penală cu tragerea acestuia la răspundere contravențională sau aplicarea pedepsei conform art. 79 Cod penal, concluzionând că reeducarea și corectarea lui este posibilă fără izolare de societate, stabilindu-i o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, în corespundere cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală.

3. La **21 decembrie 2018**, avocatul *Mihai Revenco* a declarat recurs, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă.

Recurentul a invocat că instanța de fond nu a apreciat pe deplin argumentele inculpatului că specialitatea de șofer este ocupația sa de bază, cu care câștigă bani pentru întreținerea familiei, împrejurări în care urmează a-i fi redus termenul pedepsei.

3.1. La **28 decembrie 2018**, a declarat recurs avocatul Mihai Rudenco, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă cu aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal.

Recurentul a indicat că inculpatul conduce mijlocul de transport de peste 40 ani, această muncă fiind unica sursă materială de întreținere a familiei, atât el, cât și soția sunt bolnavi, ultima având o pensie de 500 lei, acesta nu are antecedente penale, este angajat în câmpul muncii, se caracterizează pozitiv, a solicitat examinarea cauzei în procedura prevăzută la art. 364¹ Cod de procedură penală, circumstanțe ce urmează a fi apreciate ca excepționale și care demonstrează că în privința lui nu este obligatorie aplicarea pedepsei complementare – privarea de dreptul de conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

4. Potrivit dispozitivului deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 aprilie 2019 (*f.d. 131*), data pronunțării deciziei integrale nefiind cunoscută (*f.d. 132*), recursul avocatului *Mihai Revenco* a fost respins ca inadmisibil, ca fiind depus de o persoană neîmputernicită, iar recursul avocatului Mihai Rudenco a fost respins ca fiind depus peste termen.

Instanța de recurs a reținut că la materialele cauzei lipsește confirmarea împuternicirilor avocatului *Mihai Revenco* de a reprezenta interesele inculpatului și contractul de asistență juridică încheiat cu acesta.

Deci, recursul declarat de avocatul *Mihai Revenco* este inadmisibil, fiind depus de o persoană fără împuterniciri.

Totodată, potrivit art. 439 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de recurs împotriva hotărârilor pentru care legea nu prevede calea de atac apelul este de 15 zile de la data pronunțării hotărârii, dacă partea a fost prezentă și din data înștiințării părții de către instanță, în cazul neprezentării.

Astfel, a fost stabilit că avocatul Mihai Rudenco a participat la examinarea cauzei în instanța de fond, conform procesului-verbal al ședinței de judecată din 13.11.2018, fiind înștiințat legal despre următoarea ședință din 10 decembrie 2018, însă, nu s-a prezentat în ședința de judecată, la pronunțarea dispozitivului sentinței din 10.12.2018, fiind prezent doar inculpatul.

Potrivit recipisei, anexate la dosar, avocatul Mihai Rudenco a primit *copia încheierii* și a fost înștiințat despre posibilitatea, modul și calea de atac în termen de 15 zile.

Ori, termenul de contestare a sentinței, în corespundere cu prevederile art. 439 alin. (1) Cod de procedură penală, pentru recurent care a primit hotărârea adoptată, termenul curge din momentul pronunțării - 10.12.2018.

Însă, avocatul Mihai Rudenco a atacat cu recurs sentința din 10.12.2018, potrivit ștampilei, la 28.12.2018, adică peste 18 zile, fiind omis, fără motive întemeiate termenul legal de 15 zile de depunere a recursului, cu toate că potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, avocatul Mihai Rudenco a fost prezent în ședința de judecată din 13.11.2018, când a fost pusă în discuție amânarea examinării cauzei pentru data de 10.12.2018, inculpatul fiind prezent în ședința de judecată, în care a fost pronunțat și dispozitivul sentinței.

5. La 22 aprilie 2019, avocata Ala Florea a declarat recurs, solicitând repunerea în termen a recursului declarat de avocatul Mihai Rudenco, casarea

parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă.

Recurenta a invocat că drept probă care confirmă depunerea apelului în termen este plicul anexat la materialele cauzei penale.

Potrivit art. 234 alin. (1) Cod de procedură penală, dacă persoana a omis termenul procedural din motive întemeiate, acesta poate fi restabilit prin hotărârea instanței de judecată în condițiile legii.

6. Conform deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 octombrie 2019, recursul a fost respins ca inadmisibil.

Instanța de recurs a statuat că, în conformitate cu normele procesual-penale, recursul se declară o singură dată, fiind calea ordinară de atac, în cazul dezacordului cu soluția instanței de fond.

Ori, a fost declarat o dată recurs, în interesele inculpatului, împotriva sentinței din 10.12.2018, în privința căreia instanța de recurs s-a expus prin decizia din 08.04.2019, care este irevocabilă.

7. În virtutea prevederilor art. 466 Cod de procedură penală, hotărârile judecătorești au devenit irevocabile.

8. La 12 noiembrie 2019, condamnatul a declarat recurs în anulare, în care solicită casarea deciziilor adoptate și dispunerea rejudecării cauzei în instanța de recurs.

Recurentul a invocat că în primul recurs declarat, a fost admisă o eroare materială evidentă, fiind indicat numele avocatului **Revenco** în loc de **Rudenco**.

Cu toate că în cadrul examinării cauzei la Curtea de Apel Chișinău, apărarea a indicat că în primul recurs a fost admisă o eroare materială evidentă, instanța de recurs a ignorat aceste explicații și a respins recursul ca fiind depus de o persoană neîmputernicită.

Totodată, al doilea recurs a fost declarat la 26 decembrie 2018, ce se confirmă prin ștampila oficiului poștal aplicată pe plicul în care a fost expediat recursul, plicul fiind anexat la materialele cauzei.

Însă, instanța de recurs a respins al doilea recurs ca fiind tardiv, deși acesta a fost declarat în termen, fiind expediat prin intermediul serviciului poștal, informație invocată în ședința de judecată. Al doilea recurs, ca și primul, a fost depus de avocatul Mihai Rudenco, în numele inculpatului, avocatul acționând în temeiul mandatului avocațional existent la dosar și în temeiul contractului de asistență juridică semnat între cele două persoane, în calitate de avocat și client.

Ori, al doilea recurs a fost depus în termenul legal, deoarece, potrivit art. 439 alin. (1) Cod de procedura penală, termenul de recurs împotriva hotărârilor pentru care legea nu prevede calea de atac a apelului este de 15 zile de la data pronunțării hotărârii.

Conform art. 232 alin. (1) Cod de procedura penală, actul depus în cadrul termenului prevăzut de lege la administrația locului de detenție, la unitatea militară, la administrația instituției medicale sau la oficiul poștal prin scrisoare recomandată este considerat ca făcut în termen. Înregistrarea sau confirmarea făcută de către administrația locului de detenție, a unității militare sau a instituției medicale pe actul

depus, precum și recipisa oficiului poștal despre actul primit pe actul depus, servesc drept dovadă a datei depunerii actului.

În corespundere cu art. 231 alin. (5) Cod de procedura penală, dacă ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare care urmează.

Astfel, sentința a fost pronunțată la 10.12.2018 și, corespunzător, ultima zi de atac, de declarare a recursului a fost data de 25.12.2018. Însă, în decembrie 2018 zilele de 22, 23, 24 și 25 au fost nelucrătoare, primele două fiind zile de sâmbătă și duminică, penultima zi fiind declarată nelucrătoare prin Hotărârea de Guvern nr. 89 din 24.01.2018 cu privire la transferul unor zile de odihnă în anul 2018, iar ultima zi, adică 25.12.2018, fiind nelucrătoare potrivit art. 111 alin. (1) lit. i¹) Codul muncii. Respectiv, ultima zi de declarare a recursului în acest caz a fost data de 26.12.2018, dată când a și fost depus cel de al doilea recurs, înregistrat la oficiul poștal, fapt confirmat prin ștampila oficiului poștal aplicată pe plicul în care a parvenit recursul în instanța de fond.

Instanța de recurs, însă, a ignorat aceste explicații și a luat drept reper pentru calcularea termenului de declarare a recursului ștampila aplicată de instanța de fond nemijlocit pe cererea de recurs, deși la dosar este anexat și plicul cu care a parvenit recursul. Instanța de recurs a calculat că recursul a fost depus peste 18 zile după pronunțarea sentinței, adică în data de 28.12.2018, deși, în realitate, cel de al doilea recurs, la fel, a fost depus în termen, la 26.12.2018, deoarece această zi a fost prima zi lucrătoare după data limită de 15 zile pentru depunerea recursului. Sau, după cum s-a indicat anterior, perioada 22-25 decembrie 2018 au fost zile nelucrătoare, ultima zi de declarare a recursului fiind 25.12.2018, fiind zi nelucrătoare.

Deci, erorile admise de instanța de recurs la examinarea celor două recursuri declarate de avocatul Mihai Rudenco, în numele condamnatului, au viciat grav procedura, privându-l pe acesta de dreptul la o apărare efectivă și eficientă în fața unui tribunal. Ori, instanța de recurs greșit și contrar stării de fapt existente și a normelor de procedură, a calculat eronat și greșit termenul pentru declararea recursului și ilegal l-a respins ca inadmisibil, cu toate că urma și era obligată să-l examineze în fond.

Totodată, condamnatul, personal, a mai declarat un recurs ordinar, care a fost declarat inadmisibil prin decizia instanței de recurs din 23.10.2019, această soluție fiind întemeiată pe existența unei decizii a instanței de recurs pe acest caz. Deoarece instanța de recurs, examinând recursul condamnatului, l-a respins în temeiul unei alte decizii, care a fost adoptată în cadrul unei proceduri viciate, cel de-al doilea act judecătoresc urmează să aibă aceeași soartă, ca și decizia pe care s-a întemeiat.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 452-457 Cod de procedură penală.

9. Judecând recursul în anulare pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 6 pct. 44), 452 alin. (1) și 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către condamnat în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei în cazul în care un viciu

fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului. În corespundere cu art. 6 § 1 CEDO, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Sub acest aspect și în raport cu motivele invocate de recurent, se reține că instanța de recurs a comis următoarele erori de drept (*pct. 4. și 6. din decizie*).

În primul rând, potrivit art. 70 alin. (8) Cod de procedură penală, persoana care pretinde să participe în cauza dată în calitate de apărător, dar nu prezintă documentele ce îi confirmă calitatea și împuternicirile de apărător nu este admisă să participe la desfășurarea procesului penal în calitatea respectivă, fapt asupra căruia se adoptă o hotărîre motivată.

În această ordine de idei se reține că, soluția instanței de apel din 08.04.2019 privind respingerea ca inadmisibil a recursului avocatului *Mihai Revenco* (*pct. 4. din decizie*), ca fiind depus de o persoană neîmputernicită, este neîntemeiată deoarece lipsește o încheiere motivată a instanței în aspectul vizat, adică de neadmitere a ultimului să participe la desfășurarea procesului penal în calitatea respectivă.

Mai mult, instanța nu s-a pronunțat în niciun fel asupra versiunii apărării că recursul declarant de *Mihai Revenco* a fost, de fapt, întocmit și declarat de avocatul Mihai Rudenco, fiind indicat greșit numele avocatului **Revenco** în loc de **Rudenco** (*pct. 4., 6., 8. din decizie*).

În al doilea rând, conform art. 439 alin. (1) și (2), 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de recurs împotriva hotărârilor pentru care legea nu prevede calea de atac a apelului este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale. Potrivit art. 338 alin. (2) - (4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, pronunțarea hotărârii integrale este publică, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată. În corespundere cu art. 16 alin. (2) și (4) Cod de procedură penală, persoana care nu posedă sau nu vorbește limba de stat are dreptul să ia cunoștință de toate actele și materialele dosarului, să vorbească în instanța de judecată prin interpret. Actele procedurale ale instanței de judecată se înmânează inculpatului, fiind traduse în limba lui maternă sau în limba pe care acesta o cunoaște. Potrivit art. 231 alin. (3) și (5) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. Dacă ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare care urmează. Conform art. 232 alin. (1) Cod de procedură penală, actul depus în cadrul termenului prevăzut de lege la oficiul poștal prin scrisoare recomandată este considerat ca făcut în termen.

În această consecutivitate se atestă că, potrivit procesului – verbal al ședinței de judecată și a dispozitivului sentinței, acesta a fost pronunțat la 10.12.2018 (*f.d. 86-87, 91*).

Totodată, în materialele dosarului lipsește cu desăvârșire informația când a fost pronunțată sentința integrală (*f.d. 99*), dar și dacă aceasta a fost înmănată inculpatului tradusă în limba pe care o cunoaște.

Circumstanțele enunțate denotă imposibilitatea stabilirii, în baza materialelor din dosar, a datei de la care urma să curgă termenul de 15 zile pentru declararea recursului.

Prin urmare, soluția instanței de apel din 08.04.2019 privind respingerea recursului avocatului Mihai Rudenco ca fiind depus peste termen, este una absolut neîntemeiată (*pct. 4. din decizie*).

Ori, nerespectarea prescripțiilor de drept nominalizate supra prezintă o încălcare esențială a drepturilor inculpatului la apărare și exercitarea respectivei căi ordinare de atac, de natura unui viciu fundamental, care a afectat deciziile contestate și care generează temeinicia recursului în anulare.

Conform art. 457, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța admite recursul în anulare, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de recurs.

Astfel, recursul în anulare de pe rol este pasibil admiterii, cu casarea totală a deciziilor irevocabile contestate, inclusiv a deciziei din 23.10.2019, aceasta fiind fondată pe un act judecătoresc anticipat emis în cadrul unei proceduri viciate, și dispunerea rejudecării cauzei către aceeași instanță de recurs, în alt complet de judecată.

10. În conformitate cu prevederile art. 457, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de condamnatul Dragan Victor XXXXX, casează total deciziile Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 aprilie 2019 și 23 octombrie 2019, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de recurs, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 17 ianuarie 2020.

Președinte
Judecători

Iurie Diaconu
Liliana Catan
Ion Guzun
Dumitru Mardari
Maria Ghervas